

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

HOUTTECHNIEKEN

SPECIFIEK GEDEELTE
DUBBELE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(5de en 6de jaar)

LEERPLANNUMMER
3DA/HOUTTECHNIEKEN

INSPECTIENUMMER
GSO-2024-1340-Gemeenschapsonderwijs-adv-V25

Versiedatum
31/01/2025

STUDIEDOMEIN

STEM

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Uitgangspunten	3
Eigenheid van de studierichting	4
Doelgroep	5
Onderwijskwalificatie	6
Logische doorstroommogelijkheden	6
Gepersonaliseerd Samen Leren	7
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	7
Opbouw van de leerplandoelen	8
Herkomst van de doelen	8
De leerplandoelen	8
Subdoelen	9
Minimale inhoudelijke afbakening	9
Nummering van de leerplandoelen	9
Leerplandoelen	11
Generieke doorstroomcompetenties	11
Beschrijvende statistiek	12
Goniometrie en vectoren	13
Uitgebreide analyse en algebra	14
Toegepaste ruimtemeetkunde	16
Toegepaste informaticawetenschappen: software bewerken	17
Toegepaste fysica: basis toegepaste fysica	18
Toegepaste fysica: toegepaste constructieleer	21
Toegepaste fysica: toegepaste bouwkunde	24
STEM-Engineering	26
BK-doelen	27
Samenhang minimumdoelen – leerplandoelen	42
Samenhang ‘doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties’ – leerplandoelen	45
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	47
Minimale materiële vereisten	48
Vakkenkoppeling	49
Pedagogisch – didactische ondersteuning	50

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte dubbele finaliteit, derde graad. Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Derde graad secundair onderwijs - Basisvorming dubbele finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Uitgangspunten

Bij het formuleren van de doelen voor het specifiek gedeelte is er over gewaakt dat het ambitieniveau hoog ligt voor alle leerlingen. Bovenop de doelen die opgenomen zijn in het curriculumdossier heeft het GO!, vanuit haar ambitie om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen, GO!-doelen toegevoegd. Het geheel van de leerplandoelen specifieke vorming is evenwichtig opgesteld met oog voor de haalbaarheid voor alle leerlingenprofielen en met bijzondere aandacht voor het evenwicht tussen de basisvorming en het specifiek gedeelte.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen krijgen een pakket **basisvorming voor de dubbele finaliteit** met inhouden uit de zestien sleutelcompetenties.

De specifieke vorming bestaat uit leerplandoelen die **voorbereiden op vervolgonderwijs**:

- WD 01.01 Algemene doorstroomcompetenties: Generieke doorstroomcompetenties
- WD 06.09 Wiskunde: Goniometrie en vectoren
- WD 06.10 Wiskunde: Uitgebreide analyse en algebra
- WD 06.11 Wiskunde: Toegepaste ruimtemeetkunde
- WD 07.09 Toegepaste informaticawetenschappen: software bewerken
- WD 11.18 Toegepaste fysica: Basis toegepaste fysica
- WD 11.22 Toegepaste fysica: Toegepaste constructieleer
- WD 11.23 Toegepaste fysica: Toegepaste bouwkunde
- WD 12.01 STEM: STEM – engineering

In deze studierichting krijgen de leerlingen een stevig pakket toegepaste fysica. Ze gaan dieper, breder en meer wiskundig in op fenomenen en toepassingen in verband met bouwkunde en constructieleer. In chemie krijgen de leerlingen inzicht in de structuur en eigenschappen van materialen. Ze bestuderen de structuur en eigenschappen van studierichtingspecifieke materialen en maken kennis met verschillende soorten materialen. Ook toegepaste wiskunde staat op het programma. Daarin komen goniometrie en vectoren, een uitbreiding analyse en algebra en een uitbreiding ruimtemeetkunde aan bod. Zo ontwikkelen leerlingen een grotere wiskundige gereedschapskist die aangewend kan worden in concrete wetenschappelijke en technische contexten en versterken ze hun ruimtelijk inzicht.

In het pakket toegepaste informaticawetenschappen ligt de nadruk op het maken van concrete producten of het creëren van oplossingen voor problemen met behulp van studierichtingspecifieke software. Door STEM-disciplines geïntegreerd toe te passen ontwikkelen de leerlingen oplossingen voor een maatschappelijk probleem, een probleem uit hun eigen leefwereld of een probleem gelinkt aan de context van de studierichting. Tot slot maken generieke onderzoekscompetenties een belangrijk deel uit van deze studierichting. Ze worden gerealiseerd met de specifieke inhouden van de studierichting.

In deze studierichting worden daarnaast binnen de specifieke vorming de competenties van de **beroepskwalificatie operator CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines** gerealiseerd. De CNC-operator houtbewerkingsmachines bereidt de eigen werkzaamheden voor, programmeert en bedient CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines, stelt ze in en om en volgt de werking ervan op om onderdelen voor binnen- en buitenschrijnwerk, meubels, interieurelementen, trappen, daktimmerelementen, houtskeletbouw, decors en standen... te realiseren. Zo voert hij snel en nauwkeurig verspaningstechnieken uit op hoofdzakelijk massief hout en plaatmateriaal. Hij voert kwaliteitscontroles en het basisonderhoud uit van de machines en neemt maatregelen bij storingen en afwijkingen. De operator maakt CAD-tekeningen. Hij heeft kennis van CNC-programmeertalen en -machines, tekenprogramma's en bewerkingsmethodes. Hij werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit, welzijn en duurzaamheid.

Doelgroep

Leerlingen die starten in het eerste leerjaar van de derde graad in de dubbele finaliteit hebben door het behalen van de leerplandoelen van de tweede graad de nodige competenties verworven om de overstap naar de derde graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de derde graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de tweede graad hebben leerlingen gekozen voor een studierichting gekoppeld aan een finaliteit.

- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die als een vooropleiding van deze studierichting wordt ingericht, hebben basiscompetenties verworven met het oog op het realiseren van de gekoppelde beroepskwalificatie(s). In de derde graad worden deze competenties verder verfijnd, verbreed en verdiept. Daarnaast verhoogt de mate van zelfstandigheid bij het realiseren van de leerplandoelen.

Aanvullend hebben deze leerlingen in het specifieke gedeelte van de tweede graad leerplandoelen verworven die gekoppeld zijn aan wetenschapsdomeinen die in de derde graad aan bod komen. Op een aantal van deze doelen wordt in de derde graad verder gewerkt. Deze leerplandoelen worden beschouwd als noodzakelijke doelen om succesvol aan de derde graad deel te nemen. In de GO! Navigator wordt de link gelegd tussen de doelen van de tweede en de derde graad (verticale samenhang).

Leerlingen uit de volgende studierichting hebben een vorming gevolgd die als een logische vooropleiding kan worden beschouwd:

- Houttechnieken
- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die tot hetzelfde (sub)domein behoort uit een andere finaliteit (doorstroom) hebben een meer abstracte vorming genoten met minder aandacht voor concrete toepassingen. Deze leerlingen hebben (mogelijk) minder basisvaardigheden en / of basiskennis verworven in vergelijking met de leerlingen die uit een logische vooropleiding komen.
- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die inhoudelijk minder of niet aanleunt bij deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

Vanuit het bovenstaande gegeven kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een zeer heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen waarbij er aandacht is voor het wegwerken van eventuele hiaten bij de start van de derde graad. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de derde graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de derde graad.

Onderwijskwalificatie

Een onderwijskwalificatie geeft weer wat je moet kennen en kunnen om verdere studies aan te vatten, te functioneren in onze maatschappij of een bepaald beroep uit te oefenen. In de Vlaamse kwalificatiestructuur zijn de kwalificaties ondergebracht op 8 niveaus, van basisonderwijs tot universiteit.

Deze studierichting situeert zich op VKS-niveau 4. De uitgangspunten voor een VKS-niveau 4 zijn:

- Kennis en vaardigheden:
 - concrete en abstracte gegevens (informatie en begrippen) uit een specifiek domein interpreteren
 - reflectieve cognitieve en productieve motorische vaardigheden toepassen
 - gegevens evalueren en integreren
 - strategieën ontwikkelen voor het uitvoeren van diverse taken en om diverse, concrete, niet-vertrouwde (maar weliswaar domeinspecifieke) problemen op te lossen
- Context, autonomie en verantwoordelijkheid:
 - handelen in een combinatie van wisselende contexten
 - autonoom functioneren met enig initiatief
 - volledige verantwoordelijkheid voor eigen werk opnemen
 - het eigen functioneren evalueren en bijsturen met het oog op het bereiken van collectieve resultaten

De verwachtingen uit de onderwijskwalificatie vormen een hulpmiddel voor leraren en vakgroepen om de afbakening van de leerplandoelen concreet vorm te geven.

Logische doorstroommogelijkheden

Houttechnieken is een studierichting met een dubbele finaliteit. Dat houdt in dat de leerling voorbereid wordt op succesvolle doorstroom naar een job op de arbeidsmarkt of naar 7de leerjaren, graduaatsopleidingen of professionele bacheloropleidingen binnen hetzelfde interessegebied.

Voor de richting Houttechnieken situeren de meest logische professionele bacheloropleidingen zich binnen de studiegebieden:

- Architectuur
 - Interieurvormgeving
 - Landschaps- en Tuinarchitectuur
 - Toegepaste Architectuur
- Industriële Wetenschappen en Technologie
 - Ecotechnologie
 - Houttechnologie
 - Industrieel Productontwerpen
 - Vastgoed
- Onderwijs

Doorstroom naar alle andere professionele bacheloropleidingen is niet uitgesloten, maar binnen deze studierichting wordt de leerling er niet specifiek inhoudelijk op voorbereid.

Doorstroom naar academische bacheloropleidingen is niet uitgesloten, maar binnen deze studierichting wordt er niet voldoende voorbereid op academisch hoger onderwijs.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met elke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

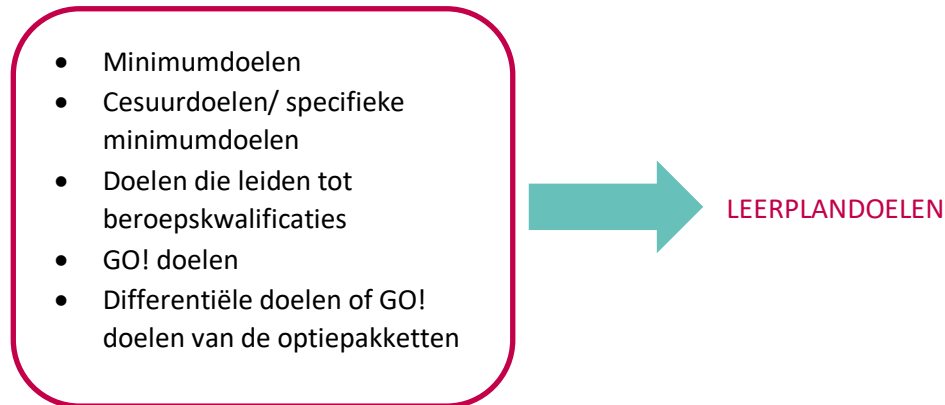
Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- specifieke minimumdoelen
- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK3_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK3_01.01):
 - BK3: Het gaat hier over een doel uit de derde graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
 - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
 - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1 of geen nummer):
 - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK3_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK3_01.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK3_01.01.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

In plaats van 'BK3' kan het nummer ook beginnen met 'WD3':

WD3_01.01.01

01.01.01

- De betekenis van het nummer links (bijvoorbeeld WD3_01.01.01):
 - WD3: Het gaat hier over een doel uit de derde graad dat behoort tot een wetenschapsdomein
 - 01.01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 01.xx.xx hebben betrekking op wetenschapsdomein 01. (In dit geval verwijst 01 naar 'Algemene doorstroomcompetenties'. In totaal zijn er 16 wetenschapsdomeinen.)
 - Doelen van de vorm xx.01.xx hebben betrekking op subdomein 01 van het betrokken wetenschapsdomein.
 - Het laatste cijfer (xx.xx.01) is het volgnummer binnen het subdomein.

De lijst van de wetenschapsdomeinen en de subdomeinen is terug te vinden in de GO! Navigator.

- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel:
 - Het nummer (bijvoorbeeld 01.01.01) verwijst naar het corresponderend specifiek minimumdoel in het curriculumdossier.
De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

WD2_09.06.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld WD3_01.01.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel WD3_01.01.01.
- Indien een subdoel overeenkomt met een specifiek minimumdoel wordt de verwijzing naar het specifiek minimumdoel rechts in de tabel opgenomen.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

Generieke doorstroomcompetenties

WD3_01.01.01

01.01.01

De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.

creëren

WD3_01.01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen kiezen een onderzoeksmethode in functie van een gegeven of zelfgekozen onderzoeksvraag.

- onderzoekbaarheidscriteria

WD3_01.01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen verzamelen data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.

- betrouwbaarheidscriteria

WD3_01.01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen verwerken data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.

WD3_01.01.01.04

Subdoel 4

De leerlingen synthetiseren de onderzoeksresultaten en formuleren een antwoord op de onderzoeksvraag.

WD3_01.01.01.05

Subdoel 5

De leerlingen rapporteren over de onderzoeksactiviteiten en -resultaten.

- mondelinge of schriftelijke rapportage

WD3_01.01.02

De leerlingen refereren correct aan gebruikte bronnen volgens een wetenschappelijk referentiesysteem.

- relevant wetenschappelijk referentiesysteem
- bronvermelding

toepassen

Beschrijvende statistiek

WD3_06.03.01

De leerlingen analyseren het verband tussen twee numerieke grootheden in een dataset met behulp van een spreidingsdiagram.

- trendlijn
- correlatiecoëfficiënt

analyseren

WD3_06.03.02

De leerlingen lossen telproblemen zonder herhaling op.

analyseren

WD3_06.03.03

De leerlingen bepalen kansen met behulp van kruistabellen.

analyseren

Goniometrie en vectoren

WD3_06.09.01

06.09.01

De leerlingen bouwen de grafiek van de functie $f(x)=\sin x$ op vanuit de goniometrische cirkel.

- radialen
- verwante hoeken

toepassen

WD3_06.09.02

06.09.02

De leerlingen leggen het verband tussen de grafiek van een algemene sinusfunctie $f(x)=a\cdot\sin[b(x-c)]$ en haar kenmerken: nulwaarden, tekenverloop, stijgen/dalen, extrema, periode, amplitude, faseverschuiving.

analyseren

WD3_06.09.03

De leerlingen lossen vergelijkingen op van de vorm $\sin(ax+b)=c$.

toepassen

WD3_06.09.04

06.09.03

De leerlingen rekenen met vectoren in het vlak.

- bewerking: optelling en vermenigvuldiging met een getal
- norm met een vector en ontbinding van een vector in zijn componenten

toepassen

Uitgebreide analyse en algebra

WD3_06.10.01

06.10.01

De leerlingen bepalen het voorschrift of de grafiek van een tweedegraadsfunctie als de andere representatie gegeven is.

- voorschrift $f(x)=a(x-p)^2+q$
- voorschrift $f(x)=ax^2+bx+c$

toepassen

WD3_06.10.02

De leerlingen lossen tweedegraadsvergelijkingen grafisch op.

toepassen

WD3_06.10.03

06.10.02

De leerlingen lossen tweedegraadsvergelijkingen van de vorm $a(x-p)^2+q = 0$ en $ax^2+bx+c=0$ algebraïsch op.

- discriminant

toepassen

WD3_06.10.04

06.10.03

De leerlingen analyseren kenmerken van tweedegraadsfuncties: nulwaarden, tekenverloop, stijgen/dalen, extremum en symmetrie ten opzichte van een verticale rechte.

analyseren

WD3_06.10.05

06.10.05

De leerlingen interpreteren een logaritmische schaal.

begrijpen

WD3_06.10.06

De leerlingen lossen exponentiële vergelijkingen van de vorm $a^x=c$ algebraïsch op.

toepassen

WD3_06.10.07

06.10.06

De leerlingen interpreteren de afgeleide als limiet van een differentiequotiënt en als richtingscoëfficiënt van de raaklijn aan de grafiek.

begrijpen

WD3_06.10.08

06.10.07

De leerlingen leggen grafisch het verband tussen een functie en haar afgeleide functie.

analyseren

Toegepaste ruimtemeetkunde

WD3_06.11.01

06.11.01

De leerlingen analyseren het verband tussen 3D-situaties en bijbehorende 2D-voorstellingen.¹

analyseren

¹ Rekening houdend met de context van de studierichting.

Toegepaste informaticawetenschappen: software bewerken

WD3_07.09.01

De leerlingen bewerken software om een specifiek product te maken of om een probleem op te lossen.²

toepassen

² Rekening houdend met de context van de studierichting.

Toegepaste fysica: basis toegepaste fysica

Ideale gaswet

WD3_11.18.01

11.18.07

De leerlingen analyseren het verband tussen druk, volume en temperatuur in een gas.³

analyseren

WD3_11.18.01.01

Subdoel 1

De leerlingen benoemen en beschrijven de toestandsgrootheden druk, (absolute) temperatuur en volume van een ideaal gas.

WD3_11.18.01.02

Subdoel 2

De leerlingen berekenen één van de toestandsgrootheden druk, volume of temperatuur als de andere gegevens gekend zijn aan de hand van een formularium met onder andere de formule $p \cdot V = n \cdot R \cdot T$.

WD3_11.18.01.03

Subdoel 3

De leerlingen analyseren toestandsveranderingen van een ideaal gas via de isothermen op het p,V-diagram of aan de hand een formularium met onder andere de formule $p_1 \cdot V_1 / T_1 = p_2 \cdot V_2 / T_2 = \text{constant}$.

³ Rekening houdend met de context van de studierichting.

Eenparige cirkelvormige beweging

WD3_11.18.02

11.18.08

De leerlingen verklaren de werking van een technische toepassing aan de hand van de eenparige cirkelvormige beweging.⁴

begrijpen

WD3_11.18.02.01

Subdoel 1

De leerlingen beschrijven een eenparige cirkelvormige beweging aan de hand van hoeksnelheid, baansnelheid, straal, periode/omlooptijd, frequentie/toerental, centripetale versnelling en centripetale kracht.

WD3_11.18.02.02

Subdoel 2

De leerlingen verklaren de werking van een technische toepassing aan de hand van de eenparige cirkelvormige beweging.

WD3_11.18.02.03

Subdoel 3

De leerlingen beschrijven de manier waarop een motor of aandrijving in staat is om een rotatie te veroorzaken met een constant toerental.

- evenwicht tussen het aandrijfkoppel van de motor of aandrijving en het weerstandskoppel dat ontstaat door de werking van de technische toepassing.

⁴ Rekening houdend met de context van de studierichting.

Golven/geluid

WD3_11.18.03

11.18.09

De leerlingen leggen verbanden tussen frequentie, periode, golflengte en golfsnelheid.

begrijpen

WD3_11.18.03.01

Subdoel 1

De leerlingen illustreren vanuit toepassingen het verband tussen frequentie en periode aan de hand van een formularium met onder andere de formule $T=1/f$.

WD3_11.18.03.02

Subdoel 2

De leerlingen illustreren vanuit toepassingen het verband tussen golflengte, golfsnelheid en frequentie aan de hand van een formularium met onder andere de formule $v=\lambda \cdot f$.

WD3_11.18.03.03

Subdoel 3

De leerlingen illustreren vanuit toepassingen het verband tussen intensiteit, afstand tot de bron en vermogen van de bron aan de hand van een formularium met onder andere de formule $I=P/4\pi r^2$.

Toegepaste fysica: toegepaste constructieleer

WD3_11.22.01

11.22.01

De leerlingen stellen de evenwichtsvergelijkingen voor statisch evenwicht op.⁵

toepassen

WD3_11.22.01.01

Subdoel 1

De leerlingen voeren berekeningen met krachten uit: ontbinden en samenstellen van samenlopende coplanaire en samenlopende niet-coplanaire krachten.

WD3_11.22.01.02

Subdoel 2

De leerlingen berekenen krachtmomenten voor coplanaire en niet-coplanaire krachten.

- momentenstelling van Varignon

WD3_11.22.01.03

Subdoel 3

De leerlingen stellen voor isostatische situaties de evenwichtsvergelijkingen op en bepalen de reactiekrachten.

⁵ De complexiteit van de situatie waarin het doel wordt gerealiseerd (bijvoorbeeld in het vlak of driedimensionaal) is afhankelijk van de context van de studierichting.

WD3_11.22.02

11.22.02

De leerlingen analyseren mechanische eigenschappen van materialen. ⁶

analyseren

WD3_11.22.02.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten de begrippen elastische vervorming, plastische vervorming en breuk toe.

WD3_11.22.02.02

Subdoel 2

De leerlingen omschrijven de wet van Hooke.

- elasticiteitsmodulus, inclusief formule $\sigma = E \cdot \epsilon$
- torsieveenconstante, inclusief formule $M = C \cdot \phi$

WD3_11.22.02.03

Subdoel 3

De leerlingen analyseren spanning-rekdiagrammen.

WD3_11.22.02.04

Subdoel 4

De leerlingen omschrijven de begrippen afschuiving, schuifspanning, wringing, wringspanning, knik, kniklast.

WD3_11.22.02.05

Subdoel 5

De leerlingen analyseren mechanische eigenschappen van materialen aan de hand van aangereikte data en formules.

- trek en druk: invloed eigen gewicht, toelaatbare spanning, statische en dynamische belasting
- afschuiving: toelaatbare schuifspanning, eensnede en meersnede afschuiving
- buiging: spanningsverloop, maximaal buigmoment, weerstandsmoment, lineair traagheidsmoment
- wringing: spanningsverloop, wringingshoek, weerstandsmoment, polair traagheidsmoment

⁶ Rekening houdend met de context van de studierichting.

WD3_11.22.03

11.22.03

De leerlingen analyseren eigenschappen van constructies.⁷

analyseren

WD3_11.22.03.01

Subdoel 1

De leerlingen vergelijken materialen en structuren aan de hand van technische data.

WD3_11.22.03.02

Subdoel 2

De leerlingen gebruiken bouwsoftware om op basis van een uitvoeringsplan constructies te interpreteren en te simuleren.

WD3_11.22.03.03

Subdoel 3

De leerlingen bepalen uitvoeringsvorm en -techniek voor een constructie op basis van een aangereikt ontwerp met criteria.

- ontwerpcriteria
- uitvoeringscriteria
- relatie tussen materiaal, structuur en functie

⁷ Rekening houdend met de context van de studierichting.

Toegepaste fysica: toegepaste bouwkunde

WD3_11.23.01

11.23.01

De leerlingen analyseren eigenschappen van materialen en constructies in functie van thermische isolatie.

analyseren

WD3_11.23.01.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten begrippen met betrekking tot thermische eigenschappen van materialen en constructies toe.

- thermische weerstand
- warmtetransport
- warmtegeleidingscoëfficiënt
- warmtedoorgangcoëfficiënt

WD3_11.23.01.02

Subdoel 2

De leerlingen vergelijken materialen en constructies op vlak van thermische eigenschappen aan de hand van aangereikte data en formules.

- totale thermische weerstand, serie- en parallelschakeling van thermische weerstanden
- totale warmtecapaciteit van een ruimte

WD3_11.23.02

11.23.02

De leerlingen analyseren eigenschappen van materialen en constructies in functie van akoestische isolatie en van akoestisch comfort.

analyseren

WD3_11.23.02.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten begrippen met betrekking tot akoestische eigenschappen van materialen en constructies toe.

- weerkaatsing, breking, absorptie van geluidsgolven
- contact- en luchtgeluiden

WD3_11.23.02.02

Subdoel 2

De leerlingen vergelijken materialen en constructies op vlak van akoestische eigenschappen en akoestisch comfort aan de hand van aangereikte data en formules.

- invloed massa, oppervlaktestructuur en elasticiteit van bouwmaterialen
- invloed materiaalkeuze, constructiewijze, inrichting

WD3_11.23.03

11.23.03

De leerlingen voeren 3D-metingen uit in functie van het modelleren van projecten.

toepassen

WD3_11.23.03.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten werking en gebruik van meetinstrumenten toe om 3D-metingen uit te voeren.

- lidar, 3D-laserscanning

WD3_11.23.03.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren in functie van CAD 3D-opmetingen uit.

STEM-Engineering

De specifieke minimumdoelen voor dit onderdeel zijn opgenomen bij de BK-doelen:

- BK3_02.15.08
- BK3_02.01.10

BK-doelen

BK3_01.01

1

De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.⁸

toepassen

BK3_01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.

BK3_01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.

BK3_01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.

BK3_01.02

2

De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.⁹

toepassen

BK3_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK3_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.

BK3_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

⁸ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁹ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK3_01.03

3

De leerlingen handelen economisch en duurzaam.¹⁰

toepassen

BK3_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK3_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK3_01.04

4

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.¹¹

toepassen

BK3_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK3_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_01.05

De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.¹²

toepassen

¹⁰ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

¹¹ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

¹² Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK3_02.01

5

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor de productie voor met inbegrip van materiaalstaat en kostprijsberekening voor interieurelementen/meubelen, rechte steektrap en kwartdraaitrap, binnen- en buitenschrijnwerk, dakconstructies en houtbouwsystemen.

creëren

BK3_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen maken gebruik van werkdocumenten en relevante informatiebronnen.

- werkdocumenten, tekeningen en plannen

BK3_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen interpreteren technische informatie.

BK3_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen maken schetsen op basis van opmetingen.

BK3_02.01.04

Subdoel 4

De leerlingen selecteren uitvoeringstechnieken, materialen, gereedschappen en machines na analyse van de opdracht.

- (geautomatiseerd) productieproces
- gebruik van materialen
- toepassingen van machines en handgereedschappen
- hout- en plaatmaterialen
- beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen
- 32 mm systeem
- bouwknopen

BK3_02.01.05

Subdoel 5

De leerlingen stellen een planning op met inbegrip van optimale werkvolgorde en timing.

BK3_02.01.06

Subdoel 6

De leerlingen stellen een hout-, meet- en materiaalstaat op.

BK3_02.01.07

Subdoel 7

De leerlingen stellen een zaagplan op met behulp van optimalisatiesoftware.

BK3_02.01.08

Subdoel 8

De leerlingen voeren kostprijsberekeningen uit.

BK3_02.01.09

Subdoel 9

De leerlingen stellen een projectdossier samen.

BK3_02.01.10

Subdoel 10
12.01.02

De leerlingen gebruiken met de nodige nauwkeurigheid meetinstrumenten en hulpmiddelen.

- gegevens/meetwaarden met de juiste symbolen voor grootheden en (SI-)eenheden
- beduidende cijfers
- meetnauwkeurigheid
- notaties met machten van 10

BK3_02.02

6

De leerlingen maken CAD-tekeningen.

creëren

BK3_02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen zetten meetstaten, ontwerpschetsen en plannen om in 2D en 3D CAD-tekeningen.

BK3_02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen maken optimaal gebruik van functionaliteiten van CAD-software.

- tekennormen
- symbolen

BK3_02.03

7

De leerlingen stellen een bewerkingsprogramma op.

creëren

BK3_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen interpreteren (werk)tekeningen en genereren CNC-programma's.

- CAD-CAM

BK3_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen een aangereikt CNC-programma aan.

BK3_02.03.03

Subdoel 3

De leerlingen schrijven een CNC-programma.

- CNC-programmeertaal
- gebruik van relevante machinespecifieke software
- werkingsprincipes assen CNC-gestuurde machine

BK3_02.04

8

De leerlingen sturen CNC-gestuurde machines aan.

toepassen

BK3_02.04.01

Subdoel 1

De leerlingen sturen een CNC-programma door naar de machine.

BK3_02.04.02

Subdoel 2

De leerlingen maken gereedschapsconfiguraties aan.

- opbouw en werking van CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines
- CNC-verspaningsgereedschappen
- controle- en meetmethoden in functie van gereedschapsconfiguraties

BK3_02.04.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren controles op een CNC-programma uit.

BK3_02.04.04

Subdoel 4

De leerlingen simuleren een CNC-programma.

BK3_02.04.05

Subdoel 5

De leerlingen sturen een CNC-programma bij.

BK3_02.05

9

De leerlingen transporteren intern grondstoffen, constructieonderdelen en materialen.

- technische en veiligheidsvoorschriften intern transport
- ergonomische hef- en tiltechnieken
- interne transportmiddelen
- opslag en stapeltechnieken
- verpakkingstechnieken
- laad- en zekeringstechnieken

toepassen

BK3_02.06

10

De leerlingen voeren controles op grondstoffen en materialen uit.

toepassen

BK3_02.06.01

Subdoel 1

De leerlingen kijken grondstoffen en materialen na op gebreken.

BK3_02.06.02

Subdoel 2

De leerlingen gebruiken controle-instrumenten.

- controle- en meetmethoden in functie van controles op grondstoffen en materialen

BK3_02.06.03

Subdoel 3

De leerlingen interpreteren controlegegevens.

- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties met betrekking tot grondstoffen en materialen

BK3_02.07

De leerlingen hanteren (snij)gereedschappen op conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.

toepassen

BK3_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot (snij)gereedschappen.

BK3_02.07.02

Subdoel 2
11

De leerlingen bepalen (snij)gereedschappen.

- (snij)gereedschappen
- verspaningstechnologie
- verspaningstechnieken

BK3_02.07.03

Subdoel 3

De leerlingen stellen verspaningssets samen.

BK3_02.07.04

Subdoel 4
11

De leerlingen controleren standtijden en conformiteit van (snij)gereedschappen.

BK3_02.07.05

Subdoel 5
11

De leerlingen (de)monteren (snij)gereedschappen.

- opspantechnieken en -middelen voor snijgereedschappen

BK3_02.07.06

Subdoel 6

De leerlingen passen controle- en meetmethoden toe bij het afstellen van (snij)gereedschappen met inbegrip van kalibratie.

- meet- en regeltechnieken

BK3_02.07.07

Subdoel 7

De leerlingen onderhouden (snij)gereedschappen.

BK3_02.08

12

De leerlingen stellen conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines in en om.

toepassen

BK3_02.08.01

Subdoel 1

De leerlingen passen technische en veiligheidsvoorschriften met betrekking tot het in- en omstellen toe.

BK3_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen stellen conventionele machines in en om.

- opbouw en werking conventionele machines inclusief randapparatuur
- aanvoersnelheid, toerental
- manuele instellingen van parameters en coördinaten
- instelling en (de)montage van hulpstukken en beveiligingen voor conventionele machines

BK3_02.08.03

Subdoel 3

De leerlingen stellen CNC-gestuurde machines in en om met inbegrip van het ijken van de machine.

- opbouw en werking CNC-gestuurde machines inclusief randapparatuur
- opspantechnieken en -middelen voor onderdelen
- computergestuurde instellingen van parameters en coördinaten
- instelling en (de)montage van hulpstukken en beveiligingen voor CNC-gestuurde machines

BK3_02.08.04

Subdoel 4

De leerlingen controleren de instellingen door middel van het maken van een proefstuk.

- controle- en meetmethoden in functie van het in- en omstellen van machines

BK3_02.09

13

De leerlingen controleren de veiligheidsvoorzieningen van conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.

evalueren

BK3_02.09.01

Subdoel 1

De leerlingen voeren veiligheidscontroles uit op conventionele en CNC-gestuurde machines.

- veiligheidsaspecten van machines

BK3_02.09.02

Subdoel 2

De leerlingen evalueren veiligheidsrisico's en nemen gepaste maatregelen.

BK3_02.10

14

De leerlingen bewerken onderdelen met conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.

toepassen

BK3_02.10.01

Subdoel 1

De leerlingen passen technische voorschriften en aanbevelingen met betrekking tot het bewerken van onderdelen toe.

BK3_02.10.02

Subdoel 2

De leerlingen passen veiligheidsmaatregelen en -voorschriften toe.

- veiligheidsinstructies machinale bewerkingen
- specifieke risico's: gevaarlijke en schadelijke stoffen, lawaai, brand, explosie
- ergonomische hef- en tiltechnieken

BK3_02.10.03

Subdoel 3

De leerlingen bewerken onderdelen met conventionele machines: zagen, schaven, boren, profileren (recht en gebogen), schuren.

- gebruik van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- opspansystemen conventionele machines
- bewerkingsmethodes conventionele machines
- verbindingstechnieken
- gebruik van mallen in functie van bewerkingen met conventionele machines
- gebruik van randapparatuur voor conventionele machines
- gebruik van merktekens

BK3_02.10.04

Subdoel 4

De leerlingen bewerken onderdelen met CNC-gestuurde machines.

- beladings- en ontladingstechnieken
- positionering van werkstukken
- opspansystemen CNC-gestuurde machines
- bewerkingsmethodes CNC-gestuurde machines
- gebruik van mallen in functie van bewerkingen met CNC-gestuurde machines
- gebruik van randapparatuur voor CNC-gestuurde machines

BK3_02.11

De leerlingen verwerken onderdelen tot constructies.

toepassen

BK3_02.11.01

Subdoel 1

De leerlingen vergaren onderdelen.

- werking en veiligheidsaspecten van elektrisch, pneumatisch en handgereedschap
- montagetechnieken
- opspanttechnieken
- lijmen, verlijmingstechnieken

BK3_02.11.02

Subdoel 2

De leerlingen behandelen oppervlakken.

- beschermings- en afwerkingsproducten
- afwerkingstechnieken
- etikettering en productidentificatie

BK3_02.11.03

Subdoel 3

De leerlingen brengen beslag-, hang-, sluit- en schuifmechanismen aan en regelen af.

- technische voorschriften en aanbevelingen met betrekking tot beslag-, hang-, sluit- en schuifmechanismen

BK3_02.12

15

De leerlingen voeren kwaliteitscontroles uit.

toepassen

BK3_02.12.01

Subdoel 1

De leerlingen passen controle- en meetmethoden toe in functie van kwaliteitscontrole.

- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties

BK3_02.12.02

Subdoel 2

De leerlingen ondernemen actie bij afwijkende resultaten met inbegrip van aangeven nood aan preventief onderhoud.

BK3_02.13

16

De leerlingen registreren en rapporteren het verloop van het productieproces.

- ICT in functie van registratie en rapportering van het productieproces
- nacalculatie

toepassen

BK3_02.14

17

De leerlingen voeren preventief basisonderhoud uit van conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.

- veiligheids- en milieuvoorschriften
- technische voorschriften en aanbevelingen preventief basisonderhoud
- onderhoudsproducten
- onderhoudstechnieken en -procedures preventief basisonderhoud
- registratiesystemen onderhoud

toepassen

BK3_02.15

5

De leerlingen ontwikkelen oplossingen voor een praktisch probleem of een praktische behoefte.

creëren

BK3_02.15.01

Subdoel 1

De leerlingen ontwerpen trappen, binnen- en buitenschrijnwerk, interieur- of meubelprojecten, dakconstructies en houtbouwsystemen.

- constructie- en verbindingstechnieken voor interieurelementen/meubelen
- constructie- en verbindingstechnieken voor rechte steektrappen en kwartdraaitrappen
- constructie- en verbindingstechnieken voor binnen- en buitenschrijnwerk
- constructie- en verbindingstechnieken voor dakconstructies
- constructie- en verbindingstechnieken voor houtbouwsystemen
- beslag-, hang-, sluit- en schuifmechanismen: soorten en toepassingsmogelijkheden

BK3_02.15.02

Subdoel 2

De leerlingen bereiden de realisatie met inbegrip van het programmeren voor van een rechte steektrap en een kwartdraaitrap.

BK3_02.15.03

Subdoel 3

De leerlingen bereiden de realisatie met inbegrip van het programmeren voor van buitenschrijnwerk waaronder enkelvoudige ramen, samengestelde ramen en buitendeuren.

BK3_02.15.04

Subdoel 4

De leerlingen bereiden de realisatie met inbegrip van het programmeren voor van een interieur- of meubelproject.

BK3_02.15.05

Subdoel 5

De leerlingen bereiden de realisatie met inbegrip van het programmeren voor van een dakconstructie.

BK3_02.15.06

Subdoel 6

De leerlingen bereiden de realisatie met inbegrip van het programmeren voor van een project houtbouwsysteem.

BK3_02.15.07

Subdoel 7

De leerlingen realiseren projecten uit minstens 3 van volgende contexten volgens de principes van het technisch proces: trappen, buitenschrijnwerk, interieur- of meubelproject, dakconstructies, houtbouwsystemen.

BK3_02.15.08

Subdoel 8
12.01.01

De leerlingen ontwikkelen een oplossing voor een probleem door STEM-disciplines geïntegreerd toe te passen.

- interactie tussen onderzoeken en ontwikkelen
- modelleren

BK3_02.16

De leerlingen onderzoeken proefondervindelijk eigenschappen van massief hout.

creëren

BK3_02.16.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten mechanische eigenschappen en chemische samenstelling van massief hout toe.

- mechanische eigenschappen: treksterkte, buigsterkte, hardheid, elasticiteitsmodus, sterktesortering
- chemische samenstelling

BK3_02.16.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren proeven uit met betrekking tot eigenschappen van massief hout.

BK3_02.17

De leerlingen voeren houtdeterminaties uit.

analyseren

BK3_02.17.01

Subdoel 1

De leerlingen onderscheiden proefondervindelijk loof- en naaldhout.

BK3_02.17.02

Subdoel 2

De leerlingen herkennen houtsoorten met de loep.

BK3_02.17.03

Subdoel 3

De leerlingen bepalen de houtsoort aan de hand van een determinatietabel.

Samenhang minimumdoelen – leerplandoelen

In deze rubriek wordt een overzicht gegeven van alle specifieke minimumdoelen die van toepassing zijn voor deze studierichting (kolom 1 en 2).

In kolom 3 en 4 wordt aangegeven waar deze specifieke minimumdoelen opgenomen zijn in het leerplan.

- Specifieke minimumdoelen die ingedaald zijn als cesuurdoelen (in de studierichting van de tweede graad die een logische vooropleiding is voor deze studierichting in de derde graad) zijn terug te vinden in de derde kolom. Zij moeten niet meer aan bod komen in de derde graad (en bijgevolg ook niet meer geëvalueerd worden in de derde graad) maar ze zijn een belangrijk aandachtspunt om de beginsituatie van de leerling in kaart te brengen en te zorgen voor een gepaste begeleiding.
- Specifieke minimumdoelen die aan bod komen in de derde graad zijn terug te vinden in kolom 4.

De nummers in kolom 3 en 4 verwijzen naar het leerplandoel waar het specifiek minimumdoel letterlijk is opgenomen. Eventuele kenniselementen worden in het leerplandoel opgenomen, ofwel bij het specifiek minimumdoel zelf, ofwel bij de onderliggende subdoelen, ofwel via een combinatie.

Nummer specifiek minimum doel	Minimumdoel	Leerplandoel / subdoel 2 ^{de} graad	Leerplandoel / subdoel 3 ^{de} graad
Generieke doorstroomcompetenties			
01.01.01	De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.		WD3_01.01.01
Goniometrie en vectoren			
06.09.01	De leerlingen bouwen de grafiek van de functie $f(x)=\sin x$ op vanuit de goniometrische cirkel. <ul style="list-style-type: none"> • Radialen • Verwante hoeken 		WD3_06.09.01
06.09.02	De leerlingen leggen het verband tussen de grafiek van een algemene sinusfunctie $f(x)=a\sin[b(x-c)]$ en haar kenmerken: nulwaarden, tekenverloop, stijgen/dalen, extrema, periode, amplitude, faseverschuiving.		WD3_06.09.02
06.09.03	De leerlingen rekenen met vectoren in het vlak. <ul style="list-style-type: none"> • Bewerking: optelling en vermenigvuldiging met een getal • Norm met een vector en ontbinding van een vector in zijn componenten 		WD3_06.09.04

Uitgebreide analyse en algebra			
06.10.01	De leerlingen bepalen het voorschrift of de grafiek van een tweedegraadsfunctie als de andere representatie gegeven is. • Voorschrift $f(x)=a(x-p)^2+q$		WD3_06.10.01
06.10.02	De leerlingen lossen tweedegraadsvergelijkingen van de vorm $a(x-p)^2+q = 0$ algebraïsch op.		WD3_06.10.03
06.10.03	De leerlingen analyseren kenmerken van tweedegraadsfuncties: nulwaarden, tekenverloop, stijgen/dalen, extremum en symmetrie ten opzichte van een verticale rechte.		WD3_06.10.04
06.10.04	De leerlingen leggen het verband tussen de grafiek van de functie $f(x)=c/x$ en haar kenmerken.	WD2_06.10.02	
06.10.05	De leerlingen interpreteren een logaritmische schaal.		WD3_06.10.05
06.10.06	De leerlingen interpreteren de afgeleide als limiet van een differentiequotiënt en als richtingscoëfficiënt van de raaklijn aan de grafiek.		WD3_06.10.07
06.10.07	De leerlingen leggen grafisch het verband tussen een functie en haar afgeleide functie.		WD3_06.10.08
Toegepaste ruimtemeetkunde			
06.11.01	De leerlingen analyseren het verband tussen 3D-situaties en bijbehorende 2D-voorstellingen. <i>Rekening houdend met de context van de studierichting.</i>		WD3_06.11.01
Toegepaste informaticawetenschappen: software bewerken			
07.09.01	De leerlingen bewerken software om een specifiek product te maken of om een probleem op te lossen. <i>Rekening houdend met de context van de studierichting.</i>		WD3_07.09.01
Toegepaste fysica: basis toegepaste fysica			
11.18.01	De leerlingen berekenen de verplaatsing bij een beweging met een constante snelheid.	WD2_11.18.01	
11.18.02	De leerlingen berekenen de wrijvingskracht en de zwaartekracht. • Normaalkracht <i>Rekening houdend met de context van de studierichting</i>	WD2_11.18.02	
11.18.03	De leerlingen verklaren het effect van inwerkende krachten op de bewegingsverandering van een systeem aan de hand van de drie wetten van Newton.	WD2_11.18.03	
11.18.04	De leerlingen berekenen de arbeid geleverd door een constante kracht. <i>Rekening houdend met de context van de studierichting</i>	WD2_11.18.04	
11.18.05	De leerlingen berekenen de kinetische, gravitationele en elastische energie van een lichaam rekening houdend met de wet van behoud van energie.	WD2_11.18.05	
11.18.06	De leerlingen berekenen spanning over, stroomsterkte door, weerstand en vermogen van een verbruiker.	WD2_11.18.06	
11.18.07	De leerlingen analyseren het verband tussen druk, volume en temperatuur in een gas. <i>Rekening houdend met de context van de studierichting</i>		WD3_11.18.01
11.18.08	De leerlingen verklaren de werking van een technische toepassing aan de hand van de eenparige cirkelvormige beweging. <i>Rekening houdend met de context van de studierichting</i>		WD3_11.18.02
11.18.09	De leerlingen leggen verbanden tussen frequentie, periode, golflengte en golfsnelheid.		WD3_11.18.03

Toegepaste fysica: toegepaste constructieleer			
11.22.01	De leerlingen stellen de evenwichtsvergelijkingen voor statisch evenwicht op. <i>De complexiteit van de situatie waarin het doel wordt gerealiseerd (bijvoorbeeld in het vlak of driedimensionaal) is afhankelijk van de context van de studierichting.</i>		WD3_11.22.01
11.22.02	De leerlingen analyseren mechanische eigenschappen van materialen. <i>Rekening houdend met de context van de studierichting</i>		WD3_11.22.02
11.22.03	De leerlingen analyseren eigenschappen van constructies. <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerp- en uitvoeringscriteria • Relatie tussen materiaal, structuur en functie <i>Rekening houdend met de context van de studierichting</i>		WD3_11.22.03
Toegepaste fysica: toegepaste bouwkunde			
11.23.01	De leerlingen analyseren eigenschappen van materialen en constructies in functie van thermische isolatie. <ul style="list-style-type: none"> • Thermische weerstand • Warmtetransport • Warmtegeleidingscoëfficiënt 		WD3_11.23.01
11.23.02	De leerlingen analyseren eigenschappen van materialen en constructies in functie van akoestische isolatie en van akoestisch comfort.		WD3_11.23.02
11.23.03	De leerlingen voeren 3D-metingen uit in functie van het modelleren van projecten.		WD3_11.23.03
STEM - Engineering			
12.01.01	De leerlingen ontwikkelen een oplossing voor een probleem door STEM-disciplines geïntegreerd toe te passen. <ul style="list-style-type: none"> • Interactie tussen onderzoeken en ontwikkelen • Modelleren 		BK3_02.15.08
12.01.02	De leerlingen gebruiken met de nodige nauwkeurigheid meetinstrumenten en hulpmiddelen. <ul style="list-style-type: none"> • Gegevens/meetwaarden met de juiste symbolen voor grootheden en (SI-)eenheden • Beduidende cijfers • Meetnauwkeurigheid • Notaties met machten van 10 		BK3_02.01.10

Samenhang 'doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties' – leerplandoelen

Nummer doel CD	Doel CD	Leerplandoel / subdoel
1	De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).	BK3_01.01
2	De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	BK3_01.02
3	De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	BK3_01.03
4	De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	BK3_01.04
5	De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor de productie voor met inbegrip van materiaalstaat en kostprijsberekening voor interieurelementen/meubelen, rechte steektrap en kwartdraaitrap, binnen- en buitenschrijnwerk, dakconstructies en houtbouwsystemen.	BK3_02.01 BK3_02.15
6	De leerlingen maken CAD-tekeningen.	BK3_02.02
7	De leerlingen stellen een bewerkingprogramma op.	BK3_02.03
8	De leerlingen sturen CNC-gestuurde machines aan.	BK3_02.04
9	De leerlingen transporteren intern grondstoffen, constructieonderdelen en materialen.	BK3_02.05
10	De leerlingen controleren grondstoffen en materialen.	BK3_02.06
11	De leerlingen selecteren, controleren, monteren en vervangen (snij)gereedschappen op conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.	BK3_02.07.02 BK3_02.07.04 BK3_02.07.05
12	De leerlingen stellen conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines in en om.	BK3_02.08
13	De leerlingen controleren de veiligheidsvoorzieningen van conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.	BK3_02.09
14	De leerlingen bewerken onderdelen met conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.	BK3_02.10
15	De leerlingen voeren kwaliteitscontroles uit.	BK3_02.12
16	De leerlingen registreren en rapporteren het verloop van het productieproces.	BK3_02.13
17	De leerlingen voeren preventief basisonderhoud uit van conventionele en CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines.	BK3_02.14

Aanvullende onderliggende kennis De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.	In leerplandoel / subdoel
CNC-gestuurde en conventionele houtbewerkingsmachines inclusief randapparatuur en mallen	BK3_02.03.03 BK3_02.04.02 BK3_02.08.02 BK3_02.08.03 BK3_02.10.03 BK3_02.10.04
CNC-programma's: genereren, CAD-CAM, programmeertaal	BK3_02.02.02
Constructie- en verbindingstechnieken voor interieurelementen/meubelen, rechte steektrap en kwartdraaitrap, binnen- en buitenschrijnwerk, dakconstructies en houtbouwsystemen	BK3_02.10.03 BK3_02.15.01
Elektrisch, pneumatisch en handgereedschap en machines: werking en veiligheidsaspecten	BK3_02.11.01 BK3_02.04.02 BK3_02.08.02 BK3_02.08.03 BK3_02.09.01 BK3_02.10.03 BK3_02.10.04
Hout en plaatmateriaal	BK3_02.01.04
Interne transportmiddelen	BK3_02.05
Kwaliteitsnormen, waarden en toleranties	BK3_02.06.03 BK3_02.12.01
Onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief basisonderhoud	BK3_02.14
Opslag- en stapeltechnieken	BK3_02.05
(Geautomatiseerd) productieproces	BK3_02.01.04
(Snij)gereedschappen, verspaningstechnologie en -technieken	BK3_02.07.02
Specifieke risico's waaronder risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen, elektriciteit, lawaai, brand, explosie	BK3_02.10.02
Technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden	BK3_02.10.01 BK3_02.11.03 BK3_02.14
Veiligheids- en milieuvoorschriften	BK3_02.14 BK3_02.05 BK3_02.09.01 BK3_02.10.02
Werkdocumenten, tekeningen en plannen	BK3_02.01.01

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de derde graad dubbele finaliteit worden competenties van 1 of meerdere beroepskwalificaties/deelkwalificaties gerealiseerd. Met het oog op het uitreiken van een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties is het nodig te weten welke leerplandoelen verband houden met de competenties van de beroepskwalificatie.

Een concordantie tussen de leerplandoelen en de beroepskwalificatie(s) is terug te vinden op de website van het GO!.

Minimale materiële vereisten

Voor het realiseren van de leerplandoelen is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat deze kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Op de GO! Navigator worden er, voor deze doelen waarvoor dit relevant is, suggesties gedaan met betrekking tot het in kaart brengen van de minimale materiële vereisten.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling is terug te vinden op de website van het GO! (rubriek leerplannen).

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.